

Posudek oponenta

Název práce: Technika divadla fórum ve vztahu k dítěti prvního stupně

Autor: Viktor Knapp

Vedoucí práce: Mgr. Radmila Svobodová

Oponent: doc. Mgr. Radek Marušák

Viktor Knapp se ve své práci zaměřuje na jeden z paradivadelních systémů, který u nás stále ještě hledá širší uplatnění – na divadlo fórum. Přestože jsou techniky A. Boala u nás známy již několik let, stále si hledají cestu k většímu uplatnění při práci s dětmi. Myslím, že jedním z důvodů je poměrně velké odevzdání průběhu takového divadelního setkání do rukou diváků, přesněji spektaktorů, v tomto případě dětí. Vzniká tak jistá obava pedagoga, jak s takto vzniklým materiálem pracovat, obava, zda skupina pod jeho vedením nalezne zajímavé obsahy, zda se podaří udržet řád a pravidla takového setkání a jaký význam bude takové setkání pro děti mít.

Práce Viktora Knappa přináší v tomto směru velmi bohatý a inspirativní materiál. V teoretické části seznámí jasně a přehledně čtenáře s osobností A. Boala, historickým kontextem, v němž divadlo fórum (a jiné formy divadla utlačovaných) vzniklo a jeho znaky. Součástí teoretické části je překlad části knihy A. Boala Games for Actors and Non-Actors, který přesněji osvětluje principy divadla fórum a uvádí příklady z Boalovy praxe. Překlad této knihy byl původně cílem diplomantovy práce, ale překlad této knihy je již chystán jinou překladatelskou skupinou, proto diplomant cíl své práce pozměnil (podotýkám, že je to změna velmi dobrá). Samotný překlad je do diplomové práce vřazen velmi ústrojně a logicky. Naopak kompozičně i obsahově problematická je kapitola 3.6, která již jen opakuje to, co bylo řečeno dříve. I přes tento nedostatek je teoretická část velmi přehledná, jasná a vytváří dobré zázemí pro pochopení části praktické.

V praktické části diplomant popisuje a reflektuje několik lekcí, které realizoval, s výjimkou jedné lekce pro 6. třídu, s dětmi 3.-5. ročníku ZŠ. Praktická část i metody výzkumu jasně korespondují s cílem práce: „... zkoumat, zda je možné divadlo fórum, hrané samotnými dětmi, vytvořit s žáky posledních ročníků prvního stupně.“ (s.7) Jednotlivé lekce jsou popsány jasně, stručně a zajímavě a přinášejí jak v samotném popisu, tak i v reflexích zajímavý a velmi bohatý materiál. Vzhledem k ojedinelosti takového materiálu v kontextu základní školy by bylo vhodné uvažovat o jeho publikování mimo diplomovou práci.

Práce je psána čtivě, srozumitelně. Bylo by dobré, kdyby diplomant vyřešil formální opomenutí: chybí anglický název a klíčová slova.

Práce je velmi zajímavým a bohatým příspěvkem pro teorii i praxi dramatické výchovy. Doporučuji ji k obhajobě.

Otázky pro obhajobu:

Jaké zkušenosti získal diplomant v roli Jokera při práci s dětskou skupinou. Chtěl by doplnit některé zásady pro tento způsob „moderování“ s dětmi?

Jak se pracuje s pocitem neuspokojení v případě, kdy dítě vstoupí do hry a jeho vstup nepřinese očekávaný výsledek nebo se dokonce ukáže zcela chybný v rovině řešení situace?

Neznejistí tento „neúspěch“ dítě pro příští vstup do hry?

Chtěl by diplomant doplnit či pozměnit některé ze zásad A.Boala? Jak vnímá zásadu nepoužití fyzické agrese při řešení situací v případě, kdy je tento způsob řešení adekvátní a mnohdy i legitimní? Lze s takovouto agresivitou pracovat s dětmi na jevišti?

A.Boal vytvořil tento typ divadla jako jistý nástroj politického uvědomování a boje proti režimu v diktátorských režimech, zejména v Brazílii. Jeho aktivity na politickém poli jsou výrazně levicové a vycházejí z politické situace v tehdejší Brazílii. V čem se liší možnosti uplatnění divadla fórum v našem kontextu a v kontextu práce s dětmi?

Navržené hodnocení: výborně

Doc. Mgr. R. Marušák